

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 7 listopada 1960 r.

o aplikantach i asesorach sądowych.

Na podstawie art 151 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 39, poz. 360 i z 1957 r. Nr 31, poz. 133), art. 41 § 2 prawa o sądach ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1939 r. Nr 71, poz. 476, z 1946 r. Nr 12, poz. 76, z 1950 r. Nr 49, poz. 445, z 1951 r. Nr 5, poz. 41 i z 1960 r. Nr 11, poz. 70) oraz art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. z 1959 r. Nr 8, poz. 41) zarządza się, co następuje:

§ 1. Celem aplikacji sądowej jest przygotowanie aplikanta do należytego, zgodnego z zadaniami wymiaru sprawiedliwości w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wykonywania obowiązków sędziego.

§ 2. Do przyjmowania na stanowisko aplikanta sądowego, do praw i obowiązków oraz do odpowiedzialności dyscyplinarnej aplikantów sądowych stosuje się odpowiednio przepisy o państwowej służbie cywilnej oraz o organizacji komisji dyscyplinarnych i o postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko funkcjonariuszom państwowym, o ile rozporządzenie niniejsze i inne przepisy nie stanowią inaczej.

§ 3. 1. Aplikantów sądowych mianuje i zwalnia prezes sądu wojewódzkiego. O mianowaniu i zwolnieniu aplikanta sądowego prezes sądu wojewódzkiego zawiadamia niezwłocznie Ministra Sprawiedliwości.

2. W szczególnych przypadkach, za zgodą Ministra Sprawiedliwości, może być mianowany aplikantem sądowym, poza ramami przyznanych dla danego okręgu etatów, pracownik państwowy lub społeczny, jak również pomocniczy pracownik naukowy na wydziale prawa uniwersytetu, posiadający kwalifikacje wymagane dla aplikanta. Powołanie na stanowisko aplikanta następuje w takich przypadkach na wniosek władzy przełożonej kandydata, z tym że:

- 1) mianowany pozostaje nadal pracownikiem w dotychczasowym miejscu zatrudnienia i pobiera wyłącznie tam uposażenie służbowe,
- 2) odbywa aplikację sądową w ograniczonym zakresie, nie mniej niż dwa dni w tygodniu, w tym jeden dzień przypadający na seminarium, o którym mowa w § 8.

3. Przeniesienie aplikanta do okręgu innego sądu wojewódzkiego bądź delegowanie egzaminowanego aplikanta do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości lub Sądzie Najwyższym należy do Ministra Sprawiedliwości.

§ 4. Celem objęcia stanowiska aplikanta sądowego powinien zgłosić się u prezesa sądu wojewódzkiego, wobec którego składa ślubowanie. Osoba przechodząca bezpośrednio na stanowisko aplikanta sądowego z innego stanowiska państwowego ponownego ślubowania nie składa.

§ 5. Do okresu aplikacji sądowej nie zalicza się nieobecności aplikanta w pracy ponad 30 dni łącznie w ciągu roku bez względu na jej przyczynę, z wyjątkiem nieobecności w okresie urlopu i jednego miesiąca bezpośrednio poprzedzającego egzamin sędziowski. Prezes sądu wojewódzkiego może wyjątkowo zaliczyć do aplikacji dłuższą nieobecność w razie szczególnie dobrych postępów aplikanta.

§ 6. 1. Prezes sądu wojewódzkiego przydziela aplikanta sądowego do odpowiedniego sądu, wyznaczając jednocześnie sędziego-patrona do jego szkolenia. Prezes sądu wojewódzkiego powołuje spośród sędziów sądu wojewódzkiego kierownika szkolenia aplikantów sądowych, odpowiedzialnego za całość szkolenia aplikantów w okręgu sądu wojewódzkiego.

2. Prezes sądu wojewódzkiego w porozumieniu z prokuratorem wojewódzkim deleguje aplikanta w odpowiednim czasie w ramach aplikacji sądowej na aplikację do prokuratury na okres dwóch miesięcy.

3. Prezes sądu wojewódzkiego może delegować aplikanta na okres jednego miesiąca w ramach aplikacji sądowej do działu penitencyjnego zakładu karnego.

4. Jeżeli w siedzibie sądu wojewódzkiego istnieje okręgowy sąd ubezpieczeń społecznych, prezes sądu wojewódzkiego po porozumieniu się z prezesem okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych przedstawia Ministrowi Sprawiedliwości imienne wnioski co do oddelegowania aplikanta po odbyciu przez niego jednorocznej aplikacji w sądach powszechnych na pozostały okres aplikacji do okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych.

5. Prezes okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych, do którego oddelegowano aplikanta, wyznacza sędziego-patrona do jego szkolenia.

§ 7. 1. Prezes sądu, do którego przydzielono aplikanta, sprawuje nadzór nad przebiegiem szkolenia aplikanta na terenie jego sądu.

2. Sędziowie szkolący aplikantów (patroni) przedstawiają w drodze służbowej prezesowi sądu wojewódzkiego pisemne sprawozdanie oddzielnie o każdym aplikancie, zawierające szczegółową charakterystykę aplikanta, przebieg aplikacji i opinię o poczynionych postępach — niezwłocznie po zakończeniu szkolenia pod ich kierunkiem. Sprawozdania te dołącza się do akt osobowych aplikanta.

§ 8. 1. W sądach wojewódzkich prowadzi się obowiązkowe seminarium dla aplikantów sądowych. Na zajęcia seminaryjne przeznaczają się jeden dzień w tygodniu. Przedmiotem szkolenia seminaryjnego jest prawo stosowane w sądach powszechnych oraz wybrane tematy z zakresu problematyki ideowo-politycznej ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych zadań budownictwa socjalizmu w Polsce.

2. Aplikant oddelegowany do okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych uczęszcza nadal na seminarium, o którym mowa w ust. 1, lecz tylko w zakresie prawa cywilnego i zagadnień ideowo-politycznych.

§ 9. 1. Aplikanci sądowi składają raz jeden w okresie aplikacji kolokwium z tego działu prawa (karnego bądź cywilnego), w którym rozpoczęli szkolenie seminaryjne, bezpośrednio po zakończeniu zajęć seminaryjnych z tego działu; kolokwium obejmuje również wybrane tematy z zakresu problematyki ideowo-politycznej, o których mowa w § 8 ust. 1.

2. Do kolokwium mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 10, § 11 ust. 1, § 12, § 14, § 15, § 16 ust. 1, § 18 ust. 1 i § 19.

§ 10. 1. Aplikanci składają egzamin sędziowski przed komisją egzaminacyjną sądu wojewódzkiego, w którego okręgu odbywają aplikację.

2. Komisja egzaminacyjna składa się z prezesa sądu wojewódzkiego jako przewodniczącego, kierownika szkolenia aplikantów sądowych oraz powołanych przez prezesa sądu czterech sędziów sądu wojewódzkiego, w tym dwóch specjalistów z zakresu prawa cywilnego i dwóch z zakresu prawa karnego. Jeżeli jednym z tych specjalistów jest kierownik szkolenia aplikantów, w skład komisji prezes sądu powołuje tylko drugiego specjalistę z tego działu.

3. W skład komisji przeprowadzającej egzamin również z zakresu prawa stosowanego przez sądy ubezpieczeń społecznych wchodzi ponadto sędzia okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych, delegowany przez prezesa tego sądu.

4. Ponadto do składu komisji mogą wchodzić delegat Ministra Sprawiedliwości oraz na zaproszenie przewodniczącego komisji profesor prawa.

§ 11. Minister Sprawiedliwości może powołać komisję egzaminacyjną dla przeprowadzenia egzaminu sędziowskiego aplikantów sądowych z kilku okręgów sądów wojewódzkich. W tym przypadku Minister Sprawiedliwości ustala skład komisji egzaminacyjnej.

§ 12. Komisja podejmuje uchwały większością głosów, w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

§ 13. 1. Egzamin sędziowski odbywa się w zasadzie dwa razy do roku w terminach wyznaczonych przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

2. O terminach i miejscu egzaminu przewodniczący komisji zawiadamia co najmniej na miesiąc naprzód Ministra Sprawiedliwości, członków komisji, aplikantów podlegających egzaminowi oraz — w razie potrzeby — prezesa okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych.

§ 14. Egzamin sędziowski jest pisemny i ustny. Egzamin pisemny odbywa się w obecności i pod nadzorem jednego członka komisji egzaminacyjnej, a ustny w obecności całej komisji egzaminacyjnej.

§ 15. 1. Egzamin pisemny polega na opracowaniu orzeczenia z uzasadnieniem w sprawie karnej oraz w sprawie cywilnej na podstawie akt sądowych, wybranych przez komisję.

2. Egzamin pisemny aplikanta oddelegowanego do okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych polega na opracowaniu orzeczenia z uzasadnieniem w sprawie cywilnej oraz w sprawie z zakresu prawa stosowanego w sądach ubezpieczeń społecznych.

3. Akta wybrane do egzaminu powinny dotyczyć spraw, które ze względu na stan faktyczny i prawny dają możliwość oceny stopnia przygotowania egzaminowanego.

4. Na każdą z prac egzaminacyjnych wymienionych w ust. 1 i 2 przeznaczają się 7 godzin jednego dnia. Przy egzaminie wolno posługiwać się tekstami ustaw, komentarzami i zbiorami orzeczeń.

§ 16. 1. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej przydziela prace egzaminacyjne poszczególnym członkom komisji celem zleżerowania wstępnej ich oceny na posiedzeniu komisji.

2. Komisja egzaminacyjna ocenia wyniki egzaminu pisemnego i na tej podstawie podejmuje uchwałę o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu aplikanta do egzaminu ustnego.

§ 17. 1. Egzamin ustny obejmuje wszystkie działy prawa stosowanego w sądach powszechnych z uwzględnieniem zasad wykładni prawa i orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz problematykę ideowo-polityczną.

2. Egzamin ustny osób, które aplikowały w sądzie ubezpieczeń społecznych, obejmuje w szczególności zasadnicze wiadomości z prawa stosowanego przez te sądy z uwzględnieniem zasad wykładni prawa i orzecznictwa Trybunału Ubezpieczeń Społecznych.

§ 18. 1. Ocenę wyniku egzaminu pisemnego i ustnego określa się łącznie stopniami: „bardzo dobry”, „dobry”, „dostateczny” i „niedostateczny”.

2. Z przebiegu i wyników egzaminu sędziowskiego sporządza się protokół który podpisują wszyscy członkowie komisji egzaminacyjnej.

3. Aplikantowi sądowemu, który złożył egzamin, prezes sądu wojewódzkiego wydaje zaświadczenie ze stwierdzeniem oceny.

4. Prezes sądu wojewódzkiego zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o wyniku egzaminu każdego aplikanta po zakończeniu egzaminu.

§ 19. Przewodniczący i członkowie komisji egzaminacyjnej za przeprowadzenie egzaminu sędziowskiego otrzymują wynagrodzenie w wysokości 30 zł od jednego egzaminowanego.

§ 20. Do asesorów sądowych stosuje się odpowiednio przepisy o państwowej służbie cywilnej i o organizacji komisji dyscyplinarnych oraz postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko funkcjonariuszom państwowym, jeżeli prawo o ustroju sądów powszechnych i rozporządzenie niniejsze nie stanowią inaczej.

§ 21. Asesorów sądowych mianuje i zwalnia Minister Sprawiedliwości. Asesor sądowy wykonuje swe obowiązki w okręgu sądu wojewódzkiego wymienionym w nominacji. Minister Sprawiedliwości może przenieść asesora do okręgu innego sądu wojewódzkiego bądź delegować go do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości lub w Sądzie Najwyższym.

§ 22. Sąd dyscyplinarny dla sędziów sądu powiatowego jest organem dyscyplinarnym również dla asesora sądowego, który dopuścił się przewinienia lub uchybienia w okresie powierzenia mu pełnienia czynności sędziowskich. W tych przypadkach stosuje się przepisy o właściwości i postępowaniu przed tymi sądami.

§ 23. 1. Karami dyscyplinarnymi dla asesorów sądowych, którym powierzono pełnienie czynności sędziowskich, są: upomnienie, nagana, przeniesienie na inne miejsce służbowe na koszt skazanego i wydalenie ze służby.

2. Wykonanie wyroku skazującego na upomnienie i nagana należy do prezesa sądu wojewódzkiego, wyroku zaś skazującego na inne kary — do Ministra Sprawiedliwości.

§ 24. W okresie, na który asesorowi powierzono pełnienie czynności sędziowskich, nie stosuje się do asesora przepisów o odpowiedzialności porządkowej, przewidzianej w ustawie o państwowej służbie cywilnej.

§ 25. Przepisy art. 40 ust. 1 pkt 5 oraz art. 75 ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. z 1959 r. Nr 8, poz. 41), dotyczące obowiązku odbycia aplika-

cji sądowej i złożenia egzaminu sędziowskiego przed uzyskaniem wpisu na listę aplikantów adwokackich, wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1961 r.

§ 26. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 września 1957 r. o aplikantach i asesorach sądowych (Dz. U. Nr 49, poz. 241).

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *M. Rybicki*